

Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28188>

Özet

Bu ölçek, Mahmut Özdevecio?lu taraf?ndan 2009 y?l?nda geli?tirilen ve i?letmeler aras?ndaki i?birli?i ve uyumu te?vik eden gönüllü davran??lar?, yani **Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? (ÖVDO)** yap?s?n? ölçmek amac?yla tasarlanm??t?r. Ölçek, toplam 23 maddeden olu?makta olup, dört temel alt boyutu kapsamaktad?r: Örgütleraras? Yard?mla?ma, Bilgi Payla??m?, Centilmenlik ve Uyum. Ölçek, yan?tlay?c?lar?n bu davran??lar? ne s?kl?kla sergiledi?ini belirlemek üzere 5'li Likert tipi derecelendirme kullanılmaktadır.

Yap?lan güvenilirlik çal??malar?, ölçe?in tüm alt boyutlar?nda yüksek düzeyde **ic tutarlı??a** sahip oldu?unu göstermektedir. Bu ölçek, kurumlararas? ili?kilerin kalitesini ve i?birli?i potansiyelini de?erlendirmede önemli bir araç olarak kullanılmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran???, ÖVDO, Kurumlararas? ili?kiler, i?birli?i, Ölçek Geli?tirme, Örgütsel Davran??, Yönetim Psikolojisi.

Yazarlar

Mahmut Özdevecio?lu

Amaç

Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? Ölçe?i'nin (ÖVDO) temel amac?, i?letmelerin resmi yükümlülüklerinin ötesinde, i?birli?i içinde olduklar? di?er i?letmelere kar?? gönüllü olarak sergiledikleri yap?c? ve destekleyici davran??lar? sistematik bir ?ekilde ölçmektir. Bu davran??lar, rekabetçi ortamlarda dahi uzun vadeli ili?kileri ve kar??lıkl? fayday? destekleyen kritik unsurlard?r.

Ölçek geli?tirme çal??mas?, bu kavram?n teorik çerçevesini olu?turmay? ve Türkiye ba?lam?nda geçerli ve **güvenilir** bir ölçüm arac? sunmay? hedeflemiştir. Bu sayede, yöneticilerin kurumlararas? ili?kilerdeki vatanda?l?k davran??lar?n?n düzeyini tespit etmeleri ve bu davran??lar? te?vik edecek stratejiler geli?tirmeleri amaçlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, kurumlararas? ba?lamda ortaya ç?kan ve dört temel faktör alt?nda gruplandırılan **Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? yap?s?n?** ölçmektedir. Bu yap?, i?letmelerin sadece kendi menfaatlerini de?il, ayn? zamanda i?birli?i yapt?klar? di?er i?letmelerin ba?ar?s?n? da gözetken, proaktif ve etik davran??lar? içerir.

Dört alt boyut, davran???sal olarak farklı yönleri ele alır: **Yardımla?ma** (kaynak veya araç paylaşım?), **Bilgi Paylaşım?** (rekabet unsuru olmayan stratejik bilgilerin aktarılması?), **Centilmenlik** (di?er i?letmeyi tavsiye etme gibi iyi niyet gösterileri) ve **Uyum** (kar?? i?letme menfaatine kendi menfaatinden feragat etme).

Geçerlik

Ölçek geli?tirme çal??mas?nda, yap? geçerli?i temel olarak **faktör analizi** yoluyla incelenmiştir. Çal??manın sonucunda ortaya çıkan 4 faktörlü (alt boyutlu) yap?, Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? kavram?nın teorik çerçevesiyle uyumlu bulunmuştur.

Kaynak içerikte spesifik korelasyon veya kriter geçerli?i istatistikleri sunulmam?? olsa da, ölçe?in geli?tirme a?amas?nda kapsamlı bir teorik inceleme ve faktör yüklerinin analizi yapılarak yapısal bütünlü?ünün sa?land??? belirtilmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in **güvenirli?i**, hem zamansal kararlılı??? ölçen test-tekrar test yöntemiyle hem de maddelerin tutarlılı???n? ölçen **iç tutarlılık** (Cronbach Alfa) katsayılar? ile sorgulanmıştır. Toplam 23 maddeden oluşan ölçek, yüksek güvenilirlik de?erleri sergilemiştir.

Alt boyutların iç tutarlılık (Cronbach Alfa) de?erleri, birinci ve ikinci ölçümler için sırasıyla aşağıdaki gibi rapor edilmiştir:

Örgütleraras? Yardımla?ma: .842 (1. Ölçüm) ve .855 (2. Ölçüm)

Örgütleraras? Bilgi Paylaşım?: .745 (1. Ölçüm) ve .762 (2. Ölçüm)

Örgütleraras? Centilmenlik: .863 (1. Ölçüm) ve .802 (2. Ölçüm)

Örgütleraras? Uyum: .712 (1. Ölçüm) ve .709 (2. Ölçüm)

Rapor edilen tüm alfa de?erlerinin .70 e?inin üzerinde olması, ölçe?in dört boyutunun da yüksek seviyede **iç tutarlılık**a sahip olduğunu ve ölçümde kararlılık gösterdiğini teyit etmektedir.

Faktör Analizi

Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? Ölçe?i, ke?fedici faktör analizi sonucunda dört ana alt boyuta ayrılmıştır. Bu dört faktör, ölçe?in toplam 23 maddesini kapsamaktadır.

Örgütleraras? Yardımla?ma: 8 maddeden oluşmaktadır.

Örgütleraras? Bilgi Paylaşım?: 5 maddeden oluşmaktadır.

Örgütleraras? Centilmenlik: 6 maddeden oluşmaktadır.

Örgütleraras? Uyum: 4 maddeden oluşmaktadır.

Bu çok boyutlu yap?, kurumsal i?birli?i davran??lar?n? detayl? bir ?ekilde analiz etme olana?? sunmakta ve her bir faktörün ba??ms?z olarak de?erlendirilmesine imkan vermektedir.

Araç

Test Türü: Geli?tirme

Format: 4 alt boyut ve 23 maddeden olu?an öz bildirim ölçe?i. Derecelendirme, 5'li **Likert** tipi olup, (1= hiçbir zaman - 5= her zaman) ?eklinde puanlanmaktadır.

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Kurumlararası ili?kilerde aktif rol alan profesyoneller ve yöneticiler.

Ya? Grubu: Yeti?kin

Popülasyon Detaylar?: Özellikle tedarik zincirleri, ortak giri?imler veya yo?un i?birli?i a?lar? içinde bulunan i?letme çal??anlar?.

Test Metodolojisi: Psikometrik ölçek geli?tirme çal??mas?, test-tekrar test ve iç tutarlılık analizleri ile desteklenmiştir.

Anahtar Kelimeler

Örgütleraras? Yard?mla?ma, Kurumlararası Uyum, Centilmenlik, Bilgi Payla??m?, Ölçek Geli?tirme, Mahmut Özdevecio?lu.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Bilinmiyor

Kurum E-posta Adresleri: Bilinmiyor

Yaz??ma Adresi: Bilinmiyor

?zinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçek, 2009 y?l?nda Mahmut Özdevecio?lu taraf?ndan geli?tirilmiştir. Kullan?m izinleri ve ticari amaçl? kullan?ma ili?kin ücretlendirme detaylar? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Ölçe?in orijinal makalesi DergiPark üzerinden eri?ilebilir durumdadır: dergipark.ulakbim.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF döküman?na ise ?u ba?lant?dan eri?ilebilir: orgutlerarasi-vatandaslik-davranisi-olcegi-toad.pdf.

Kaynaklar

Özdevecio?lu, M. (2009). Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran???lar?: Teorik Çerçeve ve Bir Ölçek Geli?tirme Çal??mas?. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, (33), 47-67.

Örgütleraras? Vatanda?l?k Davran??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemi?tir. Ölçek, 4 alt boyut ve 23 maddeden olu?maktadır.

Örgütleraras? Yard?mla?ma (8 m): ?htiyaç duyulan araç, gereç ve malzemeleri k?sa süreli?ine ödünç veririz.

Örgütleraras? Bilgi Payla??m? (5 m): Rekabet unsuru olmayan çok önemli baz? bilgileri payla??rız.

Örgütleraras? Centilmenlik (6 m): Ba?ka i?letmelere i?birli?i yapt??m?z i?letmeyi tavsiye ederiz.

Örgütleraras? Uyum (4 m): Bazen kendi menfaatimiz olan hususlardan kar?? i?letme ad?na vazgeçeriz.